

3. MAILA (C1)

Entzumena eta irakurmena

EREDUA: 14.1-3EI1

Deiturak: _____

Izena: _____ NA: _____

Azterketa honek **bi zati** izango ditu

 Entzumena

 Irakurmena

ARIKETA	Puntuazioa, gutxienez	Puntuazioa, gehienez	Proposatutako denbora
Entzumena	10	20	25 minutu inguru
Irakurmena	10	20	60 minutu

ENTZUMENA

Ondoren, Euskadi Irratitik hartutako **hiru testu** entzungo dituzu. Testuak **bi aldiz** entzungo dituzu.

Entzuten dituzun bitartean, aukeratu erantzun zuzena.

1. TESTUA

Orain, **minutu 1** duzu **lehen testuari** dagozkion galderak eta erantzunak irakurtzeko.

Erantzun zuzen bakoitzarekin 2 puntu lortuko dira. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.

1. Umetan, apaiza liburuak aldean zituela ikusten zuenean, zer sentitzen zuen elkarriketatuenak?

- a. Herrian liburuak irakurtzeko aukera zuen bakarretarikoaren inbidia.
- b. Apaizak gordetzen zituen liburu eta komikiak irakurtzeko gogoa.
- c. Apaizaren gordailuko eliz-liburuak irakurtzeko irrika.

2. Zer uste du protagonistak gutxi irakurtzen delako topikoari buruz?

- a. Inguruan somatzen duenez, ez dela topiko hutsa.
- b. Ez duela errealitatea era egokian islatzen.
- c. Bakan batzuek errepikatzen duten topikoa dela.

3. Zelan eragin diote Internet bezalako bide berriek irakurketari?

- a. Aldaketa esanguratsua pairatu du irakurketak.
- b. Aldeak alde, funtsean bere horretan segitzen du irakurketak.
- c. Irakurketari onuragarri gertatu zaizkio, ezbairik gabe.

Aukeratu galdera bakoitzaren erantzuna eta idatzi dagokion letra ondoko laukietan:

1-	2-	3-
----	----	----

ENTZUMENA

2. TESTUA

Orain, **minutu eta erdi** duzu **bigarren testuari** dagozkion galderak eta erantzunak irakurtzeko.

Erantzun zuzen bakoitzarekin 2 puntu lortuko dira. Erantzun okerrenetatik ez da punturik kenduko.

1. Zein da hiri-banaketa hobetzeko planaren helburu nagusia?

- a. Herritarrek aparkalekuei buruz adierazitako kexei irtenbidea bilatzea.
- b. Autoak bigarren ilaran uzteak eragiten dituen trabak arintzea.
- c. Bilbo, Europako beste 3 hiribururekin batera, hirigintzako erreferente bihurtzea.

2. Zertan datza proiektua?

- a. Zama lanak egin ahal izateko tarteak aurretiaz erreserbatzean datza.
- b. Bigarren ilaran apartzeko 30-60 minutuko tarte txandakatzean datza.
- c. Aparkatzeko tarte mugagabea Internet bidez adieraztean datza.

3. Nolako harrera izan du proiektuak?

- a. Hainbat banatzailearen ustez, proiektuaren eragina hutsaren hurrengoa izango da.
- b. Merkantzia-arloko eragile askok esku hartu dute proiektuan.
- c. Antolatzaileek eragozpen handiak antzematen dituzte proiektua ongi kudeatzeko.

4. Zertarako erabiltzen dira argiak?

- a. Traba egiten duten autoei isunak jartzea errazteko.
- b. Zama lanetarako ibilgailuak egoki aparkaturik dauden jakiteko.
- c. Zama lanetarako aparkalekuak non dauden hobeki ikusteko.

Aukeratu galdera bakoitzaren erantzuna eta idatzi dagokion letra ondoko laukietan:

1-	2-	3-	4-
----	----	----	----

ENTZUMENA

3. TESTUA

Orain, **minutu 1** duzu **hirugarren testuari** dagozkion galderak eta erantzunak irakurtzeko.

Erantzun zuzen bakoitzarekin 2 puntu lortuko dira. Erantzun okerreetatik ez da punturik kenduko.

1. Zer dio esatariak talentu handiko haurrez?

- a. Gaur egun talentua duten haur guztiek futbolari izan nahi dutela.
- b. Mozarten adinako trebetasuna duten haurrak jaiotzen direla oraindik.
- c. Talentudunak beti izan badira ere, sasoiaren arabera arlo batean ala bestean egiten direla ezagun.

2. Zer dio albisteak 10 urteko futbolari gazteaz?

- a. Taldeko gainerako kideak baino gazteago izan arren, trebeagoa dela.
- b. Bere gaztean, bere etorkizunaz arduratuko diren hainbat ordezkari dituela jadanik.
- c. Vienako futbol-eskola txiki gelditu eta Stuttgartekora alde egin behar izan duela.

3. Zein iritzi dute esatariek ordezkari edo errepresentanteei buruz?

- a. Haurren talentuaz baliatu nahi dutenak asko direla uste dute.
- b. Orain, gainerako ikuskizunetan ez bezala, nagusi direla ordezkariak futboleant.
- c. Haur hauen bizitza profesionalean oztopo direla iruditzen zaie.

Aukeratu galdera bakoitzaren erantzuna eta idatzi dagokion letra ondoko laukietan:

1-	2-	3-
----	----	----

IRAKURMENA

1. testua

Egitekoa

Irakurri testua eta galderei erantzun. Testuan esaten dena kontuan izan, eta aukeratu erantzun zuzena.

Idatzi **letra** dagokion laukian

*Erantzun zuzen bakoitzarekin **puntu 1** lortuko da. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.*

Whatsapp: Azkenekoz ikusia gaur 23:42an

Zein da Whatsappen arrakastaren giltza? Zergatik sortzen du Whasappek nolabaiteko menpekotasuna? Zergatik mantentzen gaitu adi, ea mezurik iritsi zaigun? Zergatik erakusten du nor dagoen on line? Zergatik erakusten du noiz konektatu garen azken aldiz? Zein lotura du horrek bere arrakastarekin eta sortzen duen lotura edo menpekotasunarekin? Ez da gehiegi ikertu gai hauen gainean, baina eskaintzen du hausnarketarako tarterik.

Whatsappen arrakasta zenbakitan: 4 urte merkatuan, 300 milioi erabiltzaile, 32 hizkuntzatan eta mugikorretako plataforma askotan erabilgarri, eta egunean 365 milioi argazki partekatzen dira Whatsappen bitartez.

Guraso askok adierazi izan didate euren seme-alabek Whasappekin duten harremanarekin kezkatuta daudela. Une oro smartphoneari begira daudela. Adi daudela. Zain. Ez da harritzekoa. Gaztetxoentzat, euren zirkulu sozialarekin duten komunikazioa eta elkarrekintza da, une horretan, garrantzitsuena. Eta nerabezaroaren fase hori bizitzea tokatu zaienean, Whatsapp bezalako tresna bat dute eskura. Ezin dira komunikatuago sentitu. Ezta konektatuago ere. Zenbait taldetan sartuta egongo dira eta sentituko dira komunitate txiki ezberdinetako kide. Baina whatsapp bat noiz iritsiko adi daude. Zain. Eta kezkarako bidea ireki, irekitzen du.

Baina adi eta zain egotea ez da gaztetxoek kontua bakarrik. Whasappek badu zerbait. Badu erakartzen eta lotzen gaituen zerbait. Batzuek menpekotasuna eta adikzioa dela diote. Besteek indibiduo edo norbanako konektatuak garela gaur egun, komunikatzeko modua eta maiztasuna aldatu dela. Bi korrante horien oinarrian Whasappekin lehen SMSekin baino mezu gehiago jaso eta bidaltzen ditugula dago. Eta mezu gehiago bidali eta jasotzean, konektatuago gaudela, hori denok onartzen dugu. Baina nola neurtzen da lotura edo menpekotasuna? Menpeko egiten al gaitu?

EHUn Psikologia Klinikoko katedradun Enrique Etxeburuak Whatsappen erabilera okerrak Internetek baino menpekotasun handiagoa sortzen duela dio. Azterna digital espontaneoak eta kontrolatzeko zailak direnak uzten dituela. Adibideak ere jartzen ditu, gogoraziz gero eta ohikoagoa dela bikote bat edo lagun talde bat esku batean garagardoa eta bestean smartphonea hartuta ikustea. Eta hori dela Whatsappen arazo nagusienetako bat: bizitza errealekiko interesik eza. Adikzioari neurria jartzera ere ausartzen da: gaueko hamarrak eta goizeko ordu biak artean 40 mezu idazten dituenak adikzioa omen du. Eta adikzio horrek bizitzaren joate normala aztoratzen duela, ikasten, lanean edo aisialdian gaudela. Baina adikzioak ba omen ditu beste forma batzuk ere: Whatsapp kontrolerako erabiltzea; mezurik badugun etengabe begiratzea; edota jasotzen diren mezuei berehala erantzutea, bakarrik edo norbaitekin egon eta testuingurua edozein delarik ere. Adikzio hori nola sendatu? Erabiltzeko ordu mugak jartzea gomendatzen du. Eta arazoa oso larria den kasuetan, hilabete bat edo biko

abstinentzia. Datu eskasia dago oraindik, baina Etxeburuak % 5 eta % 9 artean kokatzen du Whattsappen erabilera okerra egiten duten erabiltzaileen kopurua.

Beste ertzean, bere burua tekno-optimistatzat jotzen duen Dolores Reig psikologo, irakasle eta dibulgatzaile kataluniarrek Whattsappen erabileraren onuretan jartzen ditu indarrak. Haren iritziz, gure zirkulu sozialarekin etengabe konektatuta egoteak lagunkoiago, arduratsuago eta zintzoago bihurtu gaitzake. Lagunkoiagoak, elkarriketak modu errazagoan eta jende gehiagorekin izaten ditugulako; arduratsuagoak, kontatu nahi dugunaren eta kontatu nahi ez dugunaren arteko muga agerian uzten digulako; eta zintzoagoak, egunean zehar nondik gabiltzan inoiz baino jende gehiagori esaten diogulako. Etxeburuarentzat kontrola dena, Reig-entzat zintzotasuna da: Etxeburuarentzat «besteak» non eta zertan dagoen etengabe jakin nahi izatea Whatsapp kontrolerako erabiltzea izan daiteke; Reigentzat, «besteari» aukera ematen zaio zintzoa izateko eta non eta zertan dagoen esateko, horrela harremana sendotu daitekeela adieraziz. Biekin ados nago ni.

Iratxe Esnaola. Gara, 2013-09-25 (moldatua)

1. testua

1. Zerk kezkatzen ditu gurasoak gaur egun?

- a. Gazteak zenbait taldetan sartuta egoteak eta komunitate txiki ezberdinetako kide sentitzeak.
- b. Seme-alabek nerabezaro garaian Whatsapp bezalako tresna bat edukitzeak.
- c. Seme-alaba batzuek Whattsapekin duten menpekotasunak.

2. Zer onartzen dute Whattsappen aldekoek eta kontrakoek?

- a. Whatsapp erabiltzeak berezkoa duela menpekotasuna sortzea.
- b. Elkarri bidaltzen diogun mezu-kopurua nabarmen handitu dela.
- c. Oraingo komunikatzeko modua lehengoa baino egiazkoagoa dela.

3. Zein da, Enrique Etxaburuaren ustez, Whattsappen arazo behinena?

- a. Gazte taldeak alkohola esku batean eta Smartphonea bestean dutela ikustea.
- b. Internetek baino menpekotasun handiagoa eragin dezakeela Whattsappek.
- c. Sakelakoa gure bizitzako arreta-gune nagusi bihurtzea.

4. Nola osatu daiteke Whattsappekiko menpekotasuna, katedradunaren iritziz?

- a. Adikzioa ezin daiteke zeharo osatu.
- b. Mugikorra erabiltzeko denborari % 5etik % 9ra bitarteko murrizketa eginez.
- c. Kasu larrietan segapotoa erabiltzeari uzteraino iritsiz.

5. Zer nabarmentzen du Dolores Reigek?

- a. Whattsappen erabilera egokiak ezin kontatuzko irabaziak sor ditzakeela.
- b. Talde sozialarekiko konexioak eragin positiboa duela norberaren izaeran.
- c. Whattsappek ez diela, kalte bat bera ere eragiten erabiltzaileei.

1-	2-	3-	4-	5-
----	----	----	----	----

IRAKURMENA

2. testua

Egitekoa

Irakurri testua eta galderei erantzun. Testuan esaten dena kontuan izan, eta aukeratu erantzun zuzena.

Idatzi **letra** dagokion laukian

*Erantzun zuzen bakoitzarekin **puntu 1** lortuko da. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.*

Klaustrofobia

Ez du balio sabel guztiak asetzeko, horixe dauka literaturak. Langabezian geratu den peoiak, beharbada, literaturarekin uxatuko ditu egunerokotasun gordinaren mamuak, edo beharbada, narda emango diote klase sozial aberatsagoentzat idatzitakoak iruditzen zaizkion liburuek.

Idazleak ere ez dira guztiak eroso sentituko artearen izaera ez-demokratikoan. Literatur babesleku anti nuklearreko hormak zurruneziak egingo zaizkio zelatan dabilen idazleari, eta hauskorregiak, barruan dagoenari.

Izan ere, horixe baita bizitzaren arlo guztietan gertatzen denaren isla. Babesean goxo-goxo daude batzuk, babes horretan aterpe hartzeko ate joka beste asko, eta bada aterpea bera itogarri iruditzen zaionik ere.

Kezka dut, ordea —eta ez dut plural maiestatikoa erabiliko, beharbada kezka neurea soilik delako—, literaturaren irakaskuntza ere interes horietara ari dela makurtzen. Liburugintzaren eta literaturaren arteko amodio istorioekin zaletu zaizkigu asko; gotorlekuen hormak sendotzera jolasten dira besteak, bertan bizi diren idazleak agorafobiak jota imajinatuz.

Eta tartean, ikasleak. Etorkizuneko ez-irakurleak.

Hezkuntzaren helburuak etengabe berritzen ari diren honetan, dagoeneko ez dakigu literaturari dagozkion orduak literaturaren historia irakasteko edo literatura irakurtzeko, idazteko baliatu behar ditugun. Bai, bai, badakit «biak» nahi ditugula. Baina badakit, orobat, irakaskuntzan literaturari ez zaiola denborarik eskaintzen apenas eta, ondorioz, irakasleek bataren edo bestearen aldeko hautua egiten dutela.

Gogoan dut idazle batek aipatzen zidala, sukaldaritzaren eta literaturaren arteko parekotasunak eraikiz, gaurko gazteak McDonaldsetan jatera ohitzen baditugu, janari horretara zaletuko direla, eta horixe bera ari garela egiten literaturarekin ere. Alegia, literatura komertziala soilik ari gatzazkiela eskaintzen irakurle gazteei, eta horretara zaletuko ditugula azkenean. Baliteke iragarpena ez izatea okerra, baina gakoa literatura komertziala *soilik* ez eskaintzean egon daiteke.

Zeren esan dezagun egia: literatura komertziala ez da beti, halabeharrez, literatura txarra. Eta bigarren kontua, gutxiegitan aitortzen duguna: sukaldari onenek ere izaten dute egun kaskarrak. Kezka daukat hori kaleratzea bihurtu dela tabu, ez dakit itxurakeriak gaintitu gaituelako edo kritika modu naturalean egiteko abileziarik ez dugulako.

Okerra da gure ikasleei beti haien gustuko diren liburu irakurterazak eskaintzea, baina neurri berean da okerra beren kezketatik eta interesetatik urruti dauden liburuak irakurraztea behin eta berriz. Ez gaitezen alde batera edo bestera tiraka aritu, ezinda eta bazindaka. Literaturak ez

dauka zuria edo beltza izan beharrik; izan ere, zein beste arte adierazpide da gai milaka koloredun paisaje irudikatzeko, soilik zuria eta beltza konbinatuz?

Atzo bertan zera aipatu zidan ikerlari batek: badela estatu espainiarrean Lehen Hezkuntzako umeen arteko lehiaketa bat, non umeez beren literatur ekoizpenak egiten dituzten. Bada, euskal haurrek idazten dituzten istorioak lauak izaten omen dira, istorioen aldetik batere berritasunik gabeak, egitura klasikoa dutenak denak... Azterketa sakonagoa behar genuke ondoriorik ateratzeko, baina bederen, hausnartu beharko genuke irakurrarazten dizkiegun liburuen gainean. Eta plano orokorrangoan, hausnartu beharko genuke literaturak hezkuntzan duen presentziaz eta presentzia horren kalitateaz.

Literaturarekin gotorleku bat egin dugu, gizakiari gutxiegitan begiratzen diona. Itxaropena badut klaustrofobia literarioa hedatuko dela noizbait...

Idurre Alonso. Berria, 2011-06-12 (moldatua)

2. testua

1. Nola ikusten du egileak literatura?

- a. Artearen arau estuetan eroso sentitzen ez den idazlearen babeslekua da.
- b. Erosotasunetik eta bizitzaren izaera itogarritik ateratzeko ihesbidea da.
- c. Sortzaile zein hartzaileengan askotariko eraginak dituen arte adierazpidea da.

2. Literaturarekiko zein kezka adierazi du idazleak?

- a. Gazteak literaturarekin zaletzeko bidean oker gabiltza.
- b. Liburugileei amodio istorioak baino ez zaizkie interesatzen.
- c. Idazleak gaur egun errealitatetik isolatuta bizi dira.

3. Nola ikusten du literatura irakaskuntzan?

- a. Konturatu da denbora faltagatik gazteek ez dutela nahikoa irakurtzen eta idazten.
- b. Uste du ikasleei erraz irakurri eta erraz saltzen diren liburuak baino ez dizkiegula eskaintzen.
- c. Badaki ikasleek berek erabakitzen dutela zer irakurri edo ikasi nahi duten.

4. Egilearentzat badu baliorik literatura komertzialak?

- a. Idazle onek ere egun txarretan idazten duten literatura dela uste du.
- b. Irakurzaletasuna bultzatzen duen neurrian onartu behar dugulakoan dago.
- c. Ikasle eta irakasleen interesetatik urrun dagoen literatura dela uste du.

5. Zein da azken mezua?

- a. Interesen eta kalitatearen arteko oreka behar dugu literaturak bere helburua bete dezan.
- b. Haurrei literatura azterketa sakonagoak eginarazi beharko genizkieke.
- c. Eskolan gustuko obrak eskaini behar dizkiegu ikasleei, gerora idaztera anima daitezen.

1-	2-	3-	4-	5-
----	----	----	----	----

IRAKURMENA

3. testua

Egitekoa

Testuinguruan duten esanahia kontuan harturik, zenbakiekin markatuta dauden hutsuneetarako **hitz edo esaldi-zati egokia** aukeratu behar duzu. Idatzi **letra** dagokion laukian

Erantzun zuzen bakoitzarekin **0,5 puntu** lortuko dira. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.

Printze txikia

Printze Txikia izan zen irakurri nuen lehen liburua,1..... ume koxkorra nintzela. Etxean galdetu dut noiz izan zen zehazki jakiteko, eta bospasei urteko haurra izango nintzela esan didate. Eskolako ale zahar bat eraman nuen etxera, eta astebetara itzuli nuen bere lekura goitik behera irakurri eta gero, oraindik gogora ditzakedan pasarteak2..... . Andereñoak beste zerbaitekin hasteko esango zidan, liburuxka hark marrazki gutxi eta letra gehiegi zituelako, baina nik huraxe nahi nuela erantzungo nion.3..... , bizitzeko nahitaezkoak diren hiruzpalau gauza orduantxe ikasi nituela uste baitut.

Orduan jakin nuen hizkiek segidak osatzen dituztela eta horiei4..... . Edo, are garrantzitsuagoa dena, hitz horiek behar bezala josiz gero, norberak pentsatzen duena azaltzeko balio dutela. Benetan negar egitea5..... erakutsi zidan, ordura arte niri jazotakoarengatik baino ez nuelako malkorik isurtzen. Maite duzun lagun mina galtzean sentitzen denari arrangura deitzen zaiola erakutsi zidan, eta oso balekoa izan zait ikasbide hori bizitzan zehar, tamalez askotan sentitu dudalako *Printze Txikia*6..... izendatzeko handiegia zatekeen barruko min hori. Gariaren koloreko iledun haur bitxiak7..... jakin dut zer den adiskidetasuna, eta horri esker gaur egun erraz bereiz dezaket benetako lagunak zeintzuk diren, esku bateko hatzekin8..... .

Pertsona nagusi guztiak noizbait haurrak izan gara, baina ahaztu egin dugu, eta horregatik kosta egiten zaigu oinarrizkoena ulertzea: zer den adiskidetasuna, zerk egiten gaituen berezi eta bakar, eta horrelako gauzak. Galdu egiten gara balizko arrazoen kiribiletan, benetan9..... erreparatu gabe. Horregatik, gertakariak azaltzen dituzten liburu mardulak eta ikasketa burutsuak behar izaten ditugu, eta denbora asko, gehiegi, galtzen dugu ulertu nahian, eta alferrik.

Haur izaten jarraituko bagenu,10..... 94 bat orrialdeko liburuxka mehe batekin.

Pili Kaltzada. Deia, 2013-04-09 (moldatua)

3. testua

1.
a. artean
b. dagoeneko
c. arestian
d. halabeharrez	2.
a. buruz ikasteko
b. buruz ikasiz
c. buruz ikasita
d. buruz ikasteen	3.
a. Zerbait
b. Haatik
c. Soilik
d. Eskerrak
4.
a. hitzek esaten dietela
b. hitz esaten zaiela
c. hitza ematen diegula
d. hitza jarraitzen diegula	5.
a. ez dagoela ere
b. ez dela behar ere
c. zer den ere
d. izugarria dela ere	6.
a. irakurri ezinean
b. irakurri izan ez banu
c. irakurri ez arren
d. irakurri izan banu
7.
a. kontatuagatik
b. kontatuz
c. kontatzerakoan
d. kontatuta	8.
a. kontatzen ditudanean
b. konta ditzadan
c. kontatzekoak
d. konta ditzakedanak	9.
a. axola duenari
b. axola duenarekin
c. axola diona
d. axola dioguna
10.
a. beharrezkoa litzateke
b. egoki litzateke
c. nahikoa litzateke
d. salbuespena litzateke		

1-	2-	3-	4-	5-	6-	7-	8-	9-	10-
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

IRAKURMENA

4. testua

Egitekoa

Testuinguruan duten esanahia kontuan harturik, markatuta dauden hitz horien **baliokidea** aukeratu behar duzu.

Idatzi **letra** dagokion laukian

Erantzun zuzen bakoitzarekin **0,5 puntu** lortuko dira. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.

Erronda

Kopa banaren aurrean geunden, **solas (1)** nahiko politean, harik eta tradizio hitza atera zitzaidan arte. **Birao (2)** egin banio bezala begiratu zidan. Bazirudien tradizioa aipatze hutsak **atzerakoi (3)**, zaharkitu eta folkloriko bihurtzen ninduela. Beharbada izango naiz hori guztia, baina ez tradizioa **aipatzeagatik (4)**, eta, minduta bainengoen, esan nion tradizioa ez dela kolore bakarrekoa. Guk **pitzadurarik (5)** gabe ikusten dugun hori ez dela beti habe **sendo (6)** bat izan, ez dela saltorik gabe osatu, hausturarik gabe sortu. Lizardi tradizioa dugula, bai, baina Lizardi tradizioaren traidoretzat hartu zutela bere **garaian (7)**.

Tradizio hitza entzundakoan bezala gelditu zen Lizardiren izena aipatu nionean ere. Esan nion denok garela tradizio baten emaitza, eta abar. **Aspertuta (8)** zegoen, ordea, eta alde egitea erabaki nuen. Neuk pagatu nuen erronda, eta **puntuari (9)** ulertu nuen horixe zela, errondak nik ordaintzea **onartzen (10)** zidan tradizio bakarra.

Anjel Lertxundi. Berria, 2011-02-13 (moldatua)

	A	B	C	D
1	berriketa	tenore	giro	jostaketa
2	Galde	Ausiki	Irain	Atximur
3	itxi	geldo	ilun	lizun
4	ukitzeagatik	epaitzeagatik	segitzeagatik	ukatzeagatik
5	distirarik	akatsik	argirik	makulurik
6	zuzen	tinko	goi	jarrai
7	ingurunean	eremuan	tartean	momentuan
8	Gogaitua	Iraindua	Nagitua	Logale
9	behiala	zorian	aspaldi	berehala
10	onesten	eusten	eskaintzen	leporatzen

1-	2-	3-	4-	5-	6-	7-	8-	9-	10-
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

3. maila (C1) | Idazmen-proba

Ariketa	Puntuazioa, gutxienez	Puntuazioa, gehienez	Denbora
Idazlana	15	30	90 min

Egitekoa

Jarraian proposatzen zaizkizun bi gaietako **bat** aukeratu behar duzu, eta ondoren, eskatzen zaizuna kontuan hartuz, idazmen-proba egin.

Oharrak:

- Idazteko boligrafoa erabili.
- Garbi idatzi eta saiatu letra argia egiten.
- Gogoratu gutxieneko hitz kopurua bete behar duzula. **Gutxienez, 300 hitz idatzi behar dituzu.**
- Idazlana egiteko **90 minutu dituzu.**

3. mailarako helburuak kontuan hartuta, idazlana zuzentzeko irizpideak:

Egokitasuna

Eskatutako gai, solaskide eta xedearen araberrako lotura. Solaskideen harreman-motari eta xedeari dagokion tonua. Lexikoaren modalizazioa.

Koherentzia

Idea nagusien eta lagungarrien hari logikoa. Diskurtsoaren egitura, garapena eta hurrenkera logikoa. Ideien osotasuna.

Kohesioa

Esaldi, paragrafo eta testu osoa elkarlotzeko testu-antolatzaileen erabilera eraginkorra. Puntuazio-sistema. Kohesio-mekanismoen erabilera: anaforak, ordezkapenak, elipsiak.

Aberastasuna

Hizkuntz baliabideen ugaritasuna eta barietatea. Esaldi landuen eta horien baliokideen erabilera. Ordezkapen lexikalen erabilera.

Zuzentasuna

Gramatika-arauak: ortografia, deklinabidea, aditza, morfologia, sintaxia... Gaiari loturiko lexikoa.

Aukeratu proposatzen diren bi gai hauetatik **bat**:

1. gaia: Zaintza partekatua

Egoera:

Gaur egungo Kode Zibilean arautzen denez, zaintza partekatua bakarrik ezartzen da ama eta aita ados daudenean edo bietako batek eskatu eta fiskalak aldeko txostena egiten duenean. Banaketa-kasu gehienetan, amari ematen zaio haurraren zaintza. Justizia Ministerioak iragarritakoaren arabera, hurrengo hilabeteetan prest egongo da Kode Zibila aldatzeko zirriborroa. Bertan aurreikusten diren aldaketen arabera, epaileak izango dira erabakiko dutenak, kasuan kasu, gurasoek zaintza partekatua egingo duten ala guraso bakarrek izango duen haurraren zaintza.

Eginkizuna:

Euskal Herriko Guraso Bananduen Federazioko kidea zara. **Pozik** zaude iragarritako lege-aldaketarekin, izan ere, aurrerapausoa dela uste duzu zaintza partekaturako bidean. Horren harira, **herriko aldizkarian iritzi-artikulua** idaztea erabaki duzu, **xede** izanik orain arteko **egoera zein den azaltzea**, bi gurasoek seme-alabak hazteko duten eskubidearen aldeko **argudioak ematea** eta zaintza partekatuak dituen **abantailak nabarmentzea**.

Lagungarriak:

- Herritarren % 80 zaintza partekatuaren alde.
- Amak eta aitak eskubide bera umea hazteko, baita ardura bera ere.
- Zaintza guraso batek bakarrik duenean, hoztu egiten da seme-alaben eta zaintzarik ez duen gurasoaren arteko harremana.
- Arazo psikologiko ugari saihesteko balio dezake.
- Alde txarra: haurrak edo gurasoak etxe batetik bestera ibili beharra.

2. gaia: Elkartasunerako bankuak

Zure eskualdean, elikagai-bankua antolatu duzue. Bertan, berrehun bat boluntariok egiten duzue lan, baina, halere, azkenaldian lanez gainezka zabiltzate, gero eta jende gehiago baitago elikagaien premian. Egoera zein den ikusita, herritarrengana jotzea erabaki duzue laguntza eske. Horretarako, **gutuna idatziko diezue, gero etxex etxe banatzeko**.

Eginkizuna:

Eskualdeko elikagai-bankuaren ize-nean, idatzi **herritarrei** zuzendutako **gutuna**, xede izanik jende askoren **egoera zein larria den gogoraraztea**, elikagai-bankuan egiten duzuen **lanaren berri ematea**, **elkartasunaren garrantzia nabarmentzea** eta herritarrei **laguntzeko eskatzea**, bai elikagaiak emanaz, bai elikagai-bankuan boluntario-lana eginez.

Lagungarriak:

- Elikagai-bankuaren xedea: janaria bildu eta horren beharrea daudenen artean banatu.
- Elikagaien iturria:
 - Saltoki handiak: elikagai galkorrak (fruta, haragia, arraina...)
 - Erakunde pribatuak, herritarrak eta abar: galtzen ez direnak (latak, lekaleak, gailetak...)
- Pertsona bakoitzak 150 kilo janari botatzen ditu urtean, batez beste.
- Lurraldeko Elikagai Bankua: 2013an, 546 tona janari batu; 36.000 pertsonari banatzeko.

**Zirriborroetarako orria
(orri hau ez da zuzenduko)**